

Tartu Teoloogia Akadeemia

Marju Altmäe

Lohusuu valla noorsootöö vaadatuna läbi Lohusuu huvikeskuse

Lõputöö

Juhendaja: MA Mervi Raudsaar

Tartu, 2010

Sisukord

<i>Summary</i>	3
SISSEJUHATUS	5
1. Teoreetiline taust	7
1.1. Noorsootöö põhimõtted, alused, finantseerimine	7
1.2. Kristlik noorsootöö	10
1.3. Lohusuu huvikeskus	12
2. Metoodika	13
2.1. Metoodika kirjeldus	13
2.2. Valimi kirjeldus	14
2.3. Kasutatud andmekogumis- ja analüüsimeetodid	15
3. Tulemused ja arutelud	16
3.1. Kooliõpilaste seas läbiviidud uuring	16
3.2. Lapsevanemate seas läbiviidud uuringu tulemused	21
3.3. Fookusgrupi intervjuu tulemused	25
Kokkuvõte	28
Kasutatud kirjandus	30
Avaldamata allikad	31
LISA 1 – ankeet noorele	32
LISA 2 – küsimustik lapsevanemale	34
LISA 3 – küsimustik noorele vene keeles	36
LISA 4 – küsimustik lapsevanemale – vene keeles	38
LISA 5 – fookusgrupi intervjuu	40

Summary

Keywords: youth work, opened youth center, christian youth work, center of interests, youth work in Lohusuu parish.

Present researches capacity is 41 pages with additions, writing language is Estonian. Author used 9 illustrations. Used sources and literature is 23 different articles, web-sites, books, interviews, questionnaires.

Present research is about Lohusuu county youth work. In Lohusuu practices only one center of interests which works on opened youth center principles. Because author is linked to Lohusuu county and works there as a youth worker then this research might help to point out some bottlenecks to improve youth work in Lohusuu parish.

Aim of this work is to chart Lohusuu parish youth work and to find out if pupils and their parents are aware of christian youth work and what is it all about. How is russian youth work arranged in Lohusuu center of interests because Lohusuu school is bilingual. Do young people are satisfied with services what center of interests offers them. According to Estonian youth works government regulation the young is 7-26 years old person.

In this work author used questionnaire with open questions to pupils and their parents. Author interviewed focus group. In focus group belongs Lohusuu center of interests founder and currently Lohusuu parish social worker Piret Tomson, current center of interests manager Ene Mägi, group leader Külli Oja and former group leader Maie Soosalu. Data process goes through thematic analysis. On data gathering author used quantitative and qualitative model, but on this study dominates quantitative model, qualitative model is more supportive and elaborative character.

This research consist of 5 main chapters and 9 minor chapters. Introduction gives overview about this research. Theoretical background gives the big picture about youth work, Lohusuu center of interests and christian youth work. Methodics chapter speaks about different methodics what is

used to write this research. Outcome of this research gives overview about exploration what author carried out among pupils, kids parents and focus group interview.

Reached conclusions of this reserch: generally young people and their parents are satisfied with center of interests work; youngsters and thier parents pointed out that there could be more activities options in center of interests; young people does not know what is christian youth work and if they would want to participate in it; among parents christian youth work is rather accepted then deplored; focus group member saw in christian youth work forcible enlisting young people into religious life by stressed out that the wish must come from parents.

The outcomes of this research can be used to improve youth work in Lohusuu parish.

SISSEJUHATUS

Autor valis oma lõputöö teemaks Lohusuu valla noorsootöö, kuna autor on ise seotud Lohusuu vallaga ja sealse noorsootööga. Autor loodab uuringu tulemusi ka seelses töös reaalselt rakendada, kuna Lohusuu huvikeskus on ainus valla allasutus, mis tegeleb noortega ning annab võimaluse osaleda avatud noorsootöös. ANK koduleheküljel (2010) on kirjeldatud, et avatud noorsootöö eesmärk on pakkuda noortele inimestele vabatahtlikkuse alusel osaluse, arengulisi ja hariduslikke kogemusi, mis aitavad ühelt poolt neil olla aktiivsed demokraatlikus ühiskonnas ning teisalt oma vajadusi rahuldada.

Lohusuu vald asub Ida-Viru maakonna lõunaosas, Peipsi järve looderannikul. Lohusuu valla suurus on 103,28 km². Valla halduskeskuseks on Lohusuu alevik, mis asub maakonnakeskusest Jõhvist 58 km kaugusel, muudest tähtsamatest keskustest Mustveest 12 km, Rakverest 64 km, Tartust 84 km ja Tallinnast 180 km kaugusel. Valla territooriumil on lisaks Lohusuu alevikule 9 küla – Jõemetsa, Kalmaküla, Kärasi, Ninasi, Piilsi, Raadna, Separa, Tammispää ja Vilusi küla. (Lohusuu vallavalitsuse kodulehekülg 03.03.2010). Lohusuu alevik jaguneb venekülaks ja eesti külaks. Vallas elab 19.04.2010 seisuga 785 elanikku, neist noori 7-26 aastaseid 186 (statistikaameti kodulehekülg).

Töö eesmärgiks on uurida, kas huvikeskuses tegutsevad ringid vastavad noorte ja lapsevanemate ootustele, ning kas vastavad noorte vajadustele. Kas noored ja nende vanemad ja huvikeskuse töötajad on teadlikud kristlikust noorsootööst, mida see endast kujutab, ja kas huvikeskuse ruumides oleks mõeldav taolise noorsootöö vormi läbiviimine ning kas noored ja nende lapsevanemad oleksid huvitatud kristlikust noorsootööst ning noored selles osalemast. Kuidas saavad noorsootööst osa noored, kes ei ela Lohusuu alevikus. Lõputöös autor selgitab, millises seisus on noorsootöö Lohusuu vallas ja kui aktiivselt võtavad noored osa avatud noorsootööst.

Lohusuu vallas tegutseb aktiivselt mitu MTÜd: Lohusuu rannakultuuri selts ja Logovest ning Vadil tegutseb aktiivne Vadi külaselts. Lohusuu rannakultuuri seltsi kõige suuremaks ettevõtmiseks on traditsiooniks saanud Lohusuu Kalalaat, ning adventide ajal korraldab selts

noortele adventiaja üritusi: Laiuse õletoa külastus, õlgedest jõulukaunistuste tegemine, jõululaat jne. (Intervjuu Lohusuu rannakultuuri seltsi esimehe Helle Vaheriga 13.jaanuar 2010).

Andmete kogumisel kasutas autor nii kvantitatiivset kui ka kvalitatiivset lähenemist, ehkki töö eesmärgist lähtuvalt domineerib kvantitatiivne, kvalitatiivne on pigem toetava ja täpsustava iseloomuga. Perioodil jaanuar – aprill toimus sihtgruppide anonüümne küsitlemine lahtiste küsimustega ankeetide abil (vt lisa nr1-4). Sihtgruppi kuulusid Lohusuu valla noored vanuses 7-26; koolinoorte lapsevanemad; MTÜ Lohusuu rannakultuuri seltsi esimees Helle Vaher; veneküla külavanem ja Logovesti esimees, Natalja Tumanova. Fookusgruppi, mis annab tööle kvalitatiivset informatsiooni ja materjali, kuuluvad: Piret Tomson, Lohusuu valla sotsiaalnõunik ja Lohusuu huvikeskuse asutaja; Ene Mägi, Lohusuu huvikeskuse juhataja-projektijuht; Külli Oja, Lohusuu huvikeskuse ringijuht; Maie Soosalu, endine huvikeskuse ringijuht. Autor küsis Lohusuu huvikeskuse tegutsemise kohta, millisenä näevad töötajad ise valla noorsootöö probleeme, kas üldse on probleeme ning kuidas võiks probleeme lahendada. Andmeid töötleb autor temaatilise analüüsi alusel.

Töö koosneb 5 peatükist ja 9 alapeatükist. Sissejuhatus – annab ülevaate tehtud tööst. Teoreetiline taust annab aimu noorsootööst, kristlikust noorsootööst ning Lohusuu huvikeskusest. Metoodika peatükis on kirjeldatud erinevaid metoodikaid, mida on käesolevas uurimistöös kasutatud. Töö tulemustes on kirjas noorte seas läbiviidud uurimistöö tulemused, lapsevanemate seas läbiviidud uurimistöö tulemused ning fookusgruppi intervjuu tulemused, järeldused ning analüüs. Kokkuvõte – töö tulemused ja järeldused.

Antud uurimuses on vaatluse all noorsootöö, mis on suunatud 7-26 aastastele noortele. Käsitletava vanusegruppi valimisel lähtus autor noorsootöö seadusest (1999).

Autor soovib tänada oma juhendajat Mervi Raudsaart, Kristjan Valget, kes abistas kirjanduse leidmisel. Ka soovib autor tänada oma abikaasat Ardi Altmäed ning sõpru Kristjan Nurgamaad ja Valdek Aret, kes toetasid kogu lõputöö kirjutamise vältel vaimselt.

1. Teoreetiline taust

1.1. Noorsootöö põhimõtted, alused, finantseerimine

Eesti kaasaegsest noorsootööst võib rääkida alates noorsootöö seaduse vastuvõtmisest 1999.aastal (Talur 2007: 81). Noorsootöö on ühiskonnaelu valdkond, mille eesmärgiks on soodustada noorte kujunemist ühiskonna täisväärtuslikeks liikmeteks ning toetada noore sotsialiseerumist (Eesti noorsooraport 2000). Noorsootöö Eesti Vabariigis juhindub noorsootöö seadusest (vastu võetud 17.02.1999), noorsootöö strateegiast 2006-2013, lastekaitseadusest ning muudest õigusaktidest mis puudutavad noori. Eestis tegutseb hetkel umbes 200 oma näo ja isikupäraga noortekeskust (Altosaar 2007). Noorsootöö eesmärgiks ei ole noorte eest otsustamine, vaid noortele võimaluste loomine osalemaks ühiskonnaelus.

Euroopa komisjoni noortepoliitika Valge raamat (2001) toob välja, et osaledes kooli-, ümbruskonna, kohalike piirkondade ning ühenduste elus ja tegevustes, saavad noored kogemusi ja enesekindlust koheseks või hilisemaks osalemiseks ühiskondlikus elus, sealhulgas ka Euroopas. Osalemine avatud noorsootöös annab noortele võimaluse olla aktiivne, oma ideid ellu viia, rakendada oma teadmisi.

Noorsootööl on kaheksa valdkonda: erinoorsootöö (töö riskirühmadega), huviharidus (õppekavajärgne tegevus, sh noorsootöö koolis), info noorte kohta ja noortele ning nõustamine ja uuringud, noorsootööalane koolitus-, täiendus- ja ümberõpe, noorte tervistav ja arendav puhkus (noortelaagrite tegevus), noorte töökasvatus (töömalevad) ja rahvusvaheline noorsootöö. Noorsootöö arengukavas lisandus iseseisva tegevussuunana see osa noortevaldkonnast, mis on vajalik kõigi eelnevate edukaks teostamiseks ehk noorsootöö struktuurid ja noorte osalus (Noorsootöö strateegia 2006-2013).

Noortevaldkonna eest vastutavaks ministeeriumiks on haridus- ja teadusministeerium, mis koordineerib maavalitsuste tegevust valdkonnas ja juhib oma hallatava asutuse, Eesti noorsootöö keskuse, tööd (Noortepoliitika ja noorsootöö strateegia 2006-2013). Kohalik omavalitsus korraldab noorsootööd kohaliku omavalitsuse haldusterritooriumil; sätestab noorsootöö prioriteetid kohaliku omavalitsuse arengukavas ning plaanib nende teostamiseks vajalikud

eelarvahendid oma eelarves; loob tingimused kolmanda sektori kaasamiseks noorsootöö planeerimisse ja korraldusse piirkondlikul tasemel /.../ (Eesti noorsootöö kontseptsioon 2001).

Noorsootöö korralduse aluseks on avaliku ja kolmanda sektori arengukavadest lähtuvad noorteprogrammid ja -projektid. Kolmanda sektori tahte ja valmisoleku korral sõlmib avalik sektor noorsootöö konkreetsete ülesannete täitmiseks lepingud ning rahastab nende korraldamist kohalike omavalitsuste ja/või riigi kinnitatud rahastamispõhimõtete alusel (Eesti noorsootöö kontseptsioon 2001).

Noorsootööd finantseeritakse peamiselt viiest allikast: riigi eelarvest, vanemate ja noorte endi poolt, kohalike omavalitsuste eelarvetest, fondidest ja erinevatest programmidest, erasektorist (Noorsootöö strateegia 2006-2013). Vastavalt noorsootöö seaduse §3le on just kohalikul omavalitsusel põhiraskus noortevaldkonna tegelikult kujundamisel Eestis (Reitav& Krussell 2008: 7).

Riigieelarves nähakse haridus- ja teadusministeeriumi valitsemisala kuludes ette järgmised toetused: noorteühingute noorteprogrammidele ja noorteprojektidele; noorteühingute aastatoetused; noorsootöö riiklikele ja regionaalsetele programmidele; noorsoo-uuringuteks; noorsootööd korraldavatele asutustele; rahvusvaheliseks noorsootööks; noorsootöötajate koolituseks (Noorsootöö seadus 1999).

Noorsootöö peamised korraldajad on noorteühingud ja noorsootöö asutused, mis asuvad noortele võimalikult nende elukoha lähedal. Noorteühingud on mittetulundusühinguna registreeritud juriidilised isikud, mis tegutsevad põhimõttel, milles ühingu eesmärgid ja tegevus on määratletud liikmete ühisotsustega. Noorteühendused tegutsevad ühes või mitmes noorsootöö valdkonnas. Noorteühingutes teostatakse suurem osa noorsootööst vabatahtlikkuse põhimõttel. Noortekeskuste tegevust korraldavad kohalikud omavalitsused või mittetulundusühingud. Noortekeskustes korraldatakse noorsootööd mitmes valdkonnas (nt avatud noorsootöö, huvialaringid jne). Noortekeskused on peamised noorsootöö teostajad (Noorsootöö strateegia 2006-2013). Huvialakoolid tegutsevad noorsootöö formaalsemas osas, pakkudes noortele õppekava alusel erineval tasemel erialaharidust. Pakutava huvialahariduse liigid ja suunad on erinevad: sport, muusika, kunst, loodus, käsitöö jne. Üldhariduskoolides teostatav noorsootöö

põhineb tunnivälisel tegevusel ja on korraldatud koolis tegutseva huvialajuhhi ja kooli õpilasmavalitsuse poolt (olemasolul) (Noorsootöö kutseala kirjeldus 2002).

Noorsootöötaja roll ja töömeetodid sõltuvad noorsootöö teostamise kohast, olukorrast, sihtrühmast ning eesmärgist. Need rollid sisaldavad tööd noorega ja noorterühmadega, programmide ja projektide planeerimist ja hindamist, kaastöötajate juhtimist, hoonete ja seadmete haldamist, koostööd teiste valdkondade spetsialistide, vanemate ja huvirühmadega. Huvikoolides tegutsevad erinevate huvialade spetsialistid, kes on lisaks omandanud noorsootöölased teadmised. Üldhariduskoolides töötavad noorsootöötajad – huvijuhhid – on keskendunud noorsootöö korraldamisele või praktilisele teostamisele olenevalt kooli arengukava vajadustest ja tingimustest (Noorsootöö strateegia 2006-2013).

Noorsootöö strateegia (2006-2013) toob välja, et noorsootöö alaeesmärkide saavutamiseks kavandatakse kohalikul, maakondlikul ja üleriigilisel tasandil tegevust valdkondi läbivate ja valdkondlike meetmete raames. Valdkondi läbivad meetmed on noorsootöö kvaliteedi hindamissüsteemi väljatöötamine ja rakendamise; noorte osaluse ja kaasatuse suurendamine noorsootöö kavandamisel, teostamisel ja hindamisel; noorsootöötajate professionaalseks arenguks tingimuste loomine ja nende kutse väärtustamine; noorsootöö struktuuri jätkusuutlikkuse ja arengu tagamine, koostöö arendamine noorsootöö valdkondade vahel kõikidel tasanditel ning noorsootöö strateegias sätestatu kajastamine kõikidel tasandite arengukavades; kodanikuteadlikkuse ja -kasvatuse suurendamine ning mitmekultuurilisuse väärtustamine. Valdkondlikest meetmetest noorte osaluseks tuleb luua võimalusi mitteorganiseerunud noorte esindatuseks riiklikul, maakondlikul ja kohalikul tasandil; noortekogude loomised ning noorte osalusmotivatsiooni ja -harjumuse kujundamine.

1.2. Kristlik noorsootöö

Kristlik noorsootöö toimub Eestis eelkõige kirikute või koguduste juures. Eesti erinevate kristlike koguduste noorsootöös on olulisel kohal lisaks noorte spirituaalsele ja usulisele arendamisele ka nende kõlbeline kasvatamine.

Kristlik noorsootöö on koguduste juures tehtav töö laste ja noortega pühapäevakoolide, noorteõhtute, laagrite ja muu sarnase näol, selle vahega et kristliku noorsootöö aluseks on usk jumalasse. Üheks suurimaks ülemaailmseks kristlikuks noorteorganisatsiooniks on YMCA/YWCA (eesti keeles NMKÜ ja NNKÜ). YMCA koondab üle maailma miljoneid kristlikke noori. Ühing omab olulist mõju huvi- ja noorsootegevuse arendajana ning teavitajana. Ühing on saavutanud hea tuntuse ja maine rahvusvahelisel, riiklikul ning kohalikul tasandil kui üldkristlikke põhimõtteid järgiv ja tutvustav organisatsioon (YMCA Eesti koduleheküljel 12.05.2010).

Eestis tegeleb aktiivselt kristliku noorsootöö propageerimisega EELK laste ja noorsootöö ühendus, mis toob oma koduleheküljel (2010) välja oma missiooni: arendada ja koordineerida Eesti luterlikus kirikus noorsootööd ja olla kogudustele toeks ja abiks laste- ja noorsootöö tegemisel. Visiooniks on, aastaks 2015 toimub vähemalt pooltes EELK kogudustes järjepidev erinevates vormides laste- ja noorsootöö. Siilas Kask kirjutab oma magistritöös (Noorsootöö ja selle korraldus Eesti kogudustes 2007), et kogudustes tehtavat noorsootööd võib liigitada noorteühenduste juures tehtava noorsootöö juurde; see hõlmab endas kõiki noorsootöö valdkondi – sõltuvalt muidugi kohalikest oludest ja vajadustest. Siilas Kask tõi oma magistritöös välja, et aastal 2007 tegeleti kristliku noorsootööga 71 koguduses.

Kirikutes on noori, kellel kirik aitab elada pühendunud elu, annab rahu, pakub kogukondlikku tunnet, aitab leida lahendusi probleemidele. Kirikust kogetakse tuge, kirikus tahetakse laulatada, sest noored on leidnud selles eesmärgistatud elu. (Vahermägi 2007: 25).

Esimene dokumenteeritud kristlik noorsootöötaja on Hannah More, kes võttis programmi algõpetuse, religioosse instruksiooni, töö ja koduse väljaõppe ning sotsiaalse hoolekande 1970.

aastatel. Ta avalikult kuulutas oma ülimat eesmärki valmistamaks kristlasi. Ta nägi oma kristlikku kohust hõlmates mõlemat, nii evangelismi kui ka sotsiaalset tegevust (Collingwood & Collingwood 1990).

Taanis tegutseb 1928. aastast kristlike põhimõtetega kool, mille asutas kirikuteener Hans Christian Kofoed. Alates 1990 aastatest on kooli kasvatuslikud ja hariduslikud põhimõtted levinud üle Kesk- ja Ida-Euroopa, rohkem kui 20 kooli ja projekti on asutatud Kofoed'i traditsioonile toetudes. Üheks õpetuslikuks ja kasvatuslikuks meetodiks on aitamine läbi eneseabi, mis on andnud märkimisväärseid tulemusi. Potentsiaali nähakse igas õpilases, ka nendes kes on keerulistes olukordades. (Bjørkøe 2009).

Lohusuu vene õigeusu kirikus ja luteri kirikus puudub aktiivne noorsootöö. Ei ole ka aktiivseid noortejuhte, kes tegeleksid kristliku noorsootööga. (Intervjuu Helle Vaheriga 13. jaanuar 2010 ja Natalja Tumanovaga 14. jaanuar 2010).

1.3. Lohusuu huvikeskus

Lohusuu huvikeskus rajati 1998. aastal Lohusuu valla sotsiaalnõuniku Piret Tomsoni (fookusgrupi intervjuu, 08.03.2010) poolt, kes nägi vajadust noorsootöö järele Lohusuu vallas. Lohusuu huvikeskuse ruumid asuvad vanas koolimajas, uue koolimaja kõrval. Kuigi ruumid on väikesed, on sinna mahutatud piljardilaud, arvutid, televiisor ning laudad huvitegevuseks. Huvikeskusel on oma köök, kus noored saavad teha endale teed, kohvi ning süüa (fookusgrupi intervjuu, 08.03.2010).

Lohusuu huvikeskus juhindub oma tegevuses noorsootööseadusest ja Eesti Vabariigi lastekaitse seadusest, noorsootöö strateegiast 2006 – 2013, muudest õigusaktidest, Lohusuu Vallavalitsuse ja Volikogu õigusaktidest ning Lohusuu huvikeskuse põhimäärusest (Lohusuu vallavolikogu määrus nr.4). Lohusuu huvikeskus pakub noortele vaba aja veetmise võimalust. 1-5.klassile on neljapäeviti loodusring. Rohkem huviringe huvikeskuses praegu ei tegutse. Huvikeskuse juhataja sõnul on küll nõ käeliste tegevuste ring, kuigi ringiks on seda raske nimetada, kuna ei piirata selle tegevust kella-ajaliselt ega nädalapäevaliselt. 11 tegevusaasta jooksul on palju tehtud – erinevad ringid: tantsuring, tehnikaring, loodusring, fotograafiaring, kunstiring. Käidud erinevatel ekskursioonidel: Ruhnus, erinevates muuseumites üle Eesti jne. Suviti korraldatud laagreid: spordilaagreid, kunstilaagreid, käsitöölaagreid.

Huvikeskus on avatud teisipäevast reedeni kella 10-16. Huvikeskuses on kaks töötajat: huvikeskuse juhataja Ene Mägi, kes oli algselt seal tantsuringi juhiks ning Külli Oja. (fookusgrupi intervjuu 08.03.2010).

Urimisküsimused, millele autor püüab vastuseid saada: kuidas hindavad noored ja nende vanemad Lohusuu huvikeskuses pakutavaid noortele suunatud teenuseid, millisena näevad noorsootööga tegelevad inimesed ning noored huvikeskuse kitsaskohti, kuidas hinnatakse eestikeelse ja venekeelse noorsootöö tagatust. Lohusuu kool on kakskeelne kool ja kuidas on kakskeelsuse probleem huvikeskuses lahendatud. Kas noored oleksid huvitatud osalemast kristlikus noorsootöös, mis see nende arvates on. Kuidas lapsevanemad suhtuvad kristlikku noorsootöösse ja kas sooviksid, et nende lapsed ka sellest osa võtaksid. Kas oleks võimalik kristlik noorsootöö huvikeskuse ruumides. **See jäi segaseks!!! Mida ma tegema peangi?**

2. Metoodika

2.1. Metoodika kirjeldus

Antud töös annab autor ülevaate Lohusuu vallas aset leidvast noorsootööst just läbi huvikeskuse, mis annab võimaluse osaleda avatud noorsootöös eelkõige kõigile valla noortele. Autor keskendub küsimustele, kes selles osalevad, kuidas info liigub, kuidas on huvikeskuse poolt pakutavate teenuste kättesaadavus ja kas vastab noorte vajadustele, kuidas on noorsootöö korraldatud. Antud uurimustöö valdkond on oluline, tuues välja huvikeskuse kitsaskohad, kui neid on, andes võimaluse oma teenuseid täiustada/muuta vastavalt noorte vajadustele. Huvikeskus on teinud küll väikeseid rahulolu uuringuid, kuid nii laiaulatuslikku tööd ei ole varem Lohusuu vallas tehtud (fookusgrupi intervjuu 08.03.2010).

Antud töös on tegemist kvantitatiivse uuringuga, ankeetide abil. Sihtrühmaks olid Lohusuu Kooli õpilased; Lohusuu vallas elavad noored, kes õpivad ja/või töötavad väljaspool Lohusuu Kooli ja valda; kooliõpilaste vanemad. Kvantitatiivsele uurimusele lisaks kvalitatiivne fookusgrupi intervjuu, kuhu kuulusid huvikeskuse juhataja, Ene Mägi; valla sotsiaalnõunik, Piret Tomson; huvikeskuse ringijuht, Külli Oja; kauaaegne ringijuht, Maie Soosalu ning lühiintervjuud Lohusuu Rannakultuuri seltsi esimehe, Helle Vaheriga ja veneküla külavanema Natalja Tumanovaga.

Uurimuse eesmärk on uurida Lohusuu valla huvikeskuses pakutavate teenustega rahulolu, laste/noorte ja lapsevanemate perspektiivist. Sellest tulenevalt on uurimuse alaeesmärkideks:

- anda ülevaade huvikeskuse tegemistest avatud noorsootööst lähtuvalt;
- selgitada välja milliseid teenuseid huvikeskus noortele pakub ja kas see vastab noorte vajadustele ja ootustele;
- kuidas saavad avatud noorsootööst osa noored, kes ei ela Lohusuu alevikus;
- kuidas hindavad noored ja nende vanemad Lohusuu huvikeskuses pakutavaid, noortele suunatud, teenuseid
- kristlik noorsootöö, mis see noorte, lapsevanemate ja fookusgrupi arvates on. Kuidas lapsevanemad suhtuvad kristlikku noorsootöösse ja kas sooviksid, et nende lapsed ka selles osaleksid.
- Kas oleks võimalik kristlik noorsootöö huvikeskuse ruumides.

2.2. Valimi kirjeldus

Uuringu valimi moodustavad Lohusuu valla noored ja nende vanemad. Uuringu valimi moodustamisel toetus töö autor noorsootöö seadusele, mille järgi noor on 7-26 aastane. Uuringusse olid haaratud ka noored, kes on lõpetanud Lohusuu kooli või käivad mujal koolis, aga vastavalt vanusele kuulusid valimisse.

Noorte ja lapsevanemate meiliaadresside ja kontaktide leidmisel kasutas autor otsest allikat, küsides ise noortelt ning internetiallikaid. E-kirja teel saadeti välja 40 ankeeti noortele ja 40 ankeeti lapsevanematele. Noortelt tuli tagasi 31 ankeeti ja lapsevanematelt 20.

Fookusgruppi kuulusid Piret Tomson, kes on Lohusuu vallavalitsuse sotsiaalnõunik ning 1998. aastal ka huvikeskusele alusepanijaid. Huvikeskuse juhataja-projektijuht Ene Mägi on lõpetanud Viljandi Kultuuriakadeemia tantsujuhi erialal. Hetkel ainus ringijuht Külli Oja on pikaajaline kooliõpetaja Lohusuu koolis ning veab huvikeskuses loodusringi. Maie Soosalu on endine kauaaegne rahvatantsu ringijuht huvikeskuses. Fookusgrupi intervjuu leidis aset 08.03.2010 huvikeskuse ruumides.

2.3. Kasutatud andmekogumis- ja analüüsimetodid

Andmete kogumisel kasutas autor nii kvantitatiivset kui ka kvalitatiivset lähenemist, ehkki töö eesmärgist lähtuvalt domineerib kvantitatiivne, kvalitatiivne on pigem toetava ja täpsustava iseloomuga.

Oma uurimuse eesmärkide täideviimiseks viis autor Lohusuu valla noorte ja nende vanemate seas läbi avatud küsimustega ankeetküsitluse nii eesti kui ka vene keeles (vt. lisa 1, 2, 3 ja 4). Küsitlusuuringus võimaldab väikese ajakuluga koguda standardiseeritud informatsiooni suurelt hulgalt uuritavatelt korraga (Hirsijärvi, Remes, Sajavaara 2005: 182).

Ankeetküsitluse koostas autor vastavalt püstitatud eesmärgile. Ankeetküsitluse viis autor läbi enesehallatud küsitlusena, kasutades docs.google.com võimalust luua küsitluseks koduleht. See võimaldas respondentidel valida vastamiseks sobiva aja, vaagida küsimusi põhjalikumalt ning on lihtne ja odav. Vähendamaks meetodi ilmseid negatiivseid külgi, ennekõike madalat vastuste tagasilaekumise protsenti, võttis autor respondentidega korduvalt ühendust elektronposti teel. Kokku saadeti välja 40 elektronkirja, viitega interneti-leheküljele, noortele, millest laekus lõpuks 31 (77,5%), lapsevanematele 40 elektronkirja, millest laekus tagasi 20 (50%) – meetodi eripärasid arvestades võib pidada seda heaks tulemuseks. Küsitluse viis autor läbi ajavahemikus jaanuar – aprill 2010.

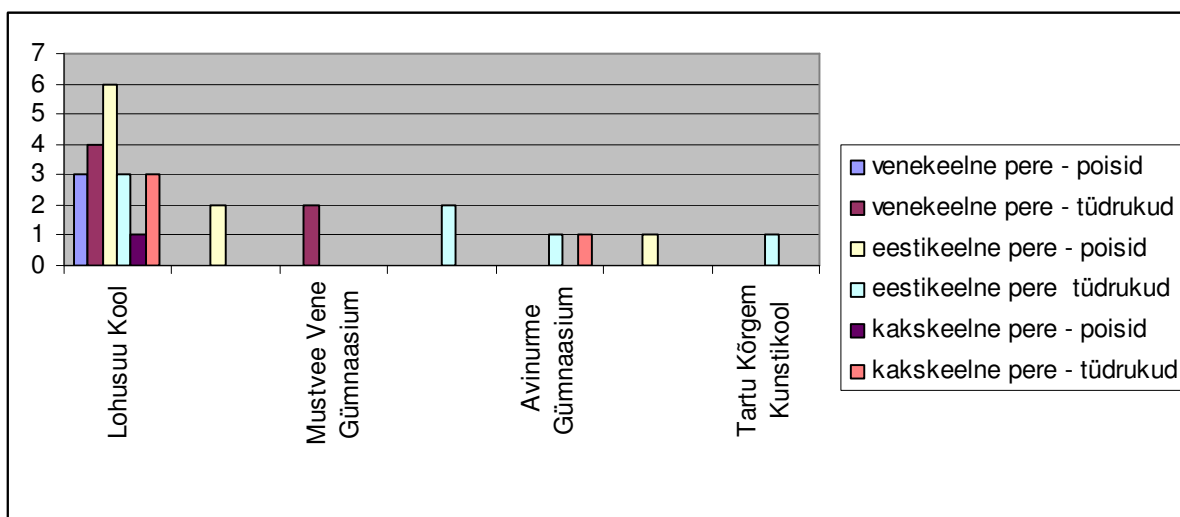
Ankeetküsitluse kõrval kasutas autor fookusgrupi intervjuud (vt lisa 5). Fookusgrupp on intervjuu väikese arvuga intervjuueeritavate inimeste grupis, mida juhib moderaator. Termin fookus viitab siin kahele aspektile. Esiteks on fookuses üks kindel teema, teiseks on fookuses kindel sihtgrupp. Tavaliselt koostatakse grupp 5 – 10 inimesest, aga see arv võib ulatuda ka 4 – 12 liikmeni, arvestades seejuures põhimõtet, et ei tekiks väikeste allrühmade eraldumise tendentsi (Krueger & Casey 2000, 10).

Kvalitatiivse info saamiseks küsitles lõputöö autor Lohusuu rannakultuuri seltsi esimeest Helle Vaherit ja Logovesti esimeest Natalja Tumanovaga, kes on ühtlasi veneküla külavanem.

3. Tulemused ja arutelud

3.1. Kooliõpilaste seas läbiviidud uuring

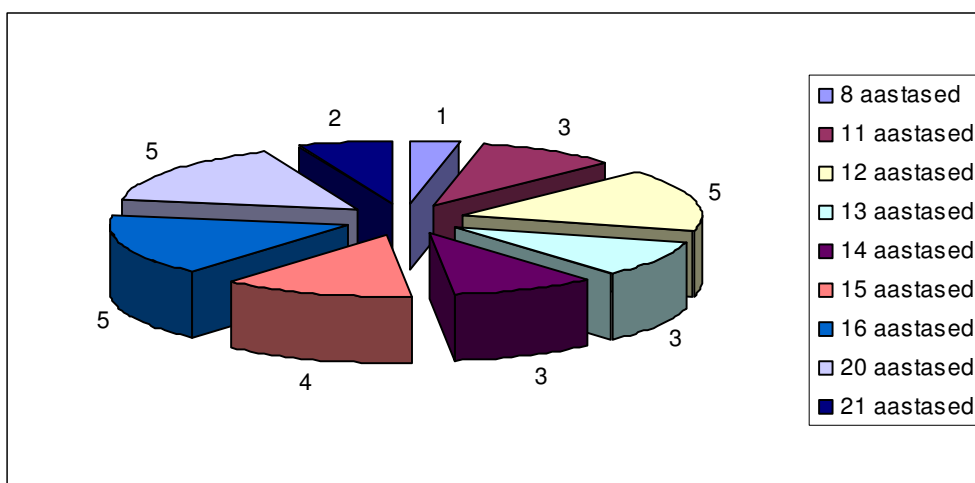
Vastustest selgub, et vastanute seas oli tüdrukuid 54,8% vastanuid 17) rohkem kui poisse(45,2% vastanuid 14). Lohusuu Koolis õpib vastanutest 20 õpilast ehk 65,5% kogu vastanute arvust ning 01.01.2010 seisuga õpib Lohusuu Koolis 34 õpilast. Vastanutest mujal õppijad (vt joonis 1), kuid Lohusuu valla noored, on Avinurme Gümnaasiumist 2, Mustvee Vene Gümnaasiumist 2, Mustvee Gümnaasiumist 3, Tartu Kutsehariduskeskusest 2, Tartu Mainori Kõrgkoolist 1 ja Tartu Kõrgem Kunstikoolist 1. Vastanutest vene keelt kõnelevaid noori oli 9 (29 %) ning kakskeelsest perest 5 (16%).

Joonis nr 1. Vastajate jaotus koolide, soo ja keelte järgi.

Vastajate vanuseline jaotus jääb 8st eluaastast 21 eluaastani. Nende hulgast 8 aastaseid 3,2%, 11 aastaseid 9,7%, 12 aastaseid 16,1%, 13 aastaseid 9,7%, 14 aastaseid 9,7%, 15 aastaseid 12,9 %, 16 aastaseid 16,1%, 20 aastaseid 16,1% ning 21 aastaseid 6,5% (vt joonis nr 2).

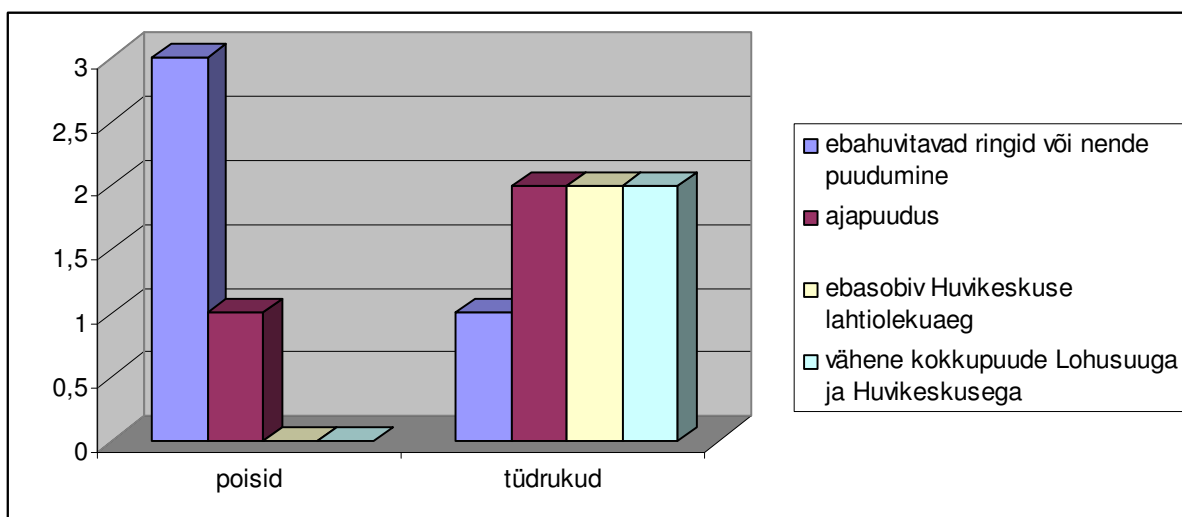

Joonis nr 2. Respondentide vanuseline jaotus.

Respondentidest üldises huvitegevuses ja avatud noorsootöös osalevad 45,1% (vastanuid 14), autor arvas siia alla ka vastused, mis puudutavad Lohusuu huvikeskuses avatud noorsootöös osalemisest. Lohusuu huvikeskuse pakutavatest ringidest võtavad osa 32,3% (vastanuid 10) vastanud noortest. Loodusringis osalevad 5 noort (16,1%). Vastanutest 4 noort (12,%) ei sooviks osaleda looduseringis. Loodusering on mõeldud 1-5.klassi õpilastele (fookusgrupi intervjuu, 08.03.2010) ning kohustuslik. Siin läheb juba huvikeskus vastuollu noorsootöö seadusega (1999), et avatud noorsootöös osalemine on vabatahtlik ning sunduseta. Üldse käib looduseringis kokku 14 kooliõpilast eesti osast (fookusgrupi intervjuu, 08.03.2010). Venekeelt kõnelevatest noortest osaleb vaid 2 huvikeskuse avatud noorsootöös, mida on ilmselgelt vähe, arvestades, et vastanute seas oli venekeelt kõnelevaid noori 9 (29%). Üllatav fakt ilmnes veel uuringust, et kuigi vene keelt kõnelevad noored (v.a 2) ei osale üheski huviringis, siis ometi on nad huvikeskuse pakutavate teenustega rahul. Eelnevast võib välja lugeda, et need noored ei osale ringides. Looduseringiga rahulolematusest võime järeldada, et kuna läbiviijaks on kooliõpetaja, siis noored tahaksid näha ringijuhti väljastpoolt kooli.

Küsimustikule vastanud noortest, kes ei õpi enam Lohusuu koolis, ei osale ükski enam üldse Lohusuu huvikeskuse tegemistes. 36,3 % (4 respondenti) tõid põhjusena välja ebahuvitavad ringid või nende puudumine huvikeskuses ja ringiinfo kättesaamatus – huvikeskuses puudub oma koduleht ning noorte jaoks kord kuus ilmuv vallaleht ei ole piisav informatsiooni allikas; 27,3% (3 respondenti) ajapuuduse; 18,2% (2 respondenti) ebasobiva huvikeskuse lahtiolekuaja ja 18,2%

(2 respondenti) üleüldse vähese kokkupuute viimasel ajal Lohusuuga ning sealhulgas huvikeskusega (vt joonist nr 3). Siit võime järeldada, et kui huvikeskusel oleks oma kodulehekülj läbi mille oleks info kergemini kättesaadav, võtaks avatud noorsootööst osa ka need noored, kes ei õpi enam Lohusuu koolis ja huviringide ampluaa võiks olla laiem, kui ainult käeline tegevus ja loodusring ning ka lahtiolekuajad tuleks valida noortele sobivamad, mis ei kattuks noorte koolisoleku ajaga (vt ptk 1.3), sest huvikeskus avatakse kell 10 hommikul kui koolis on tundi.

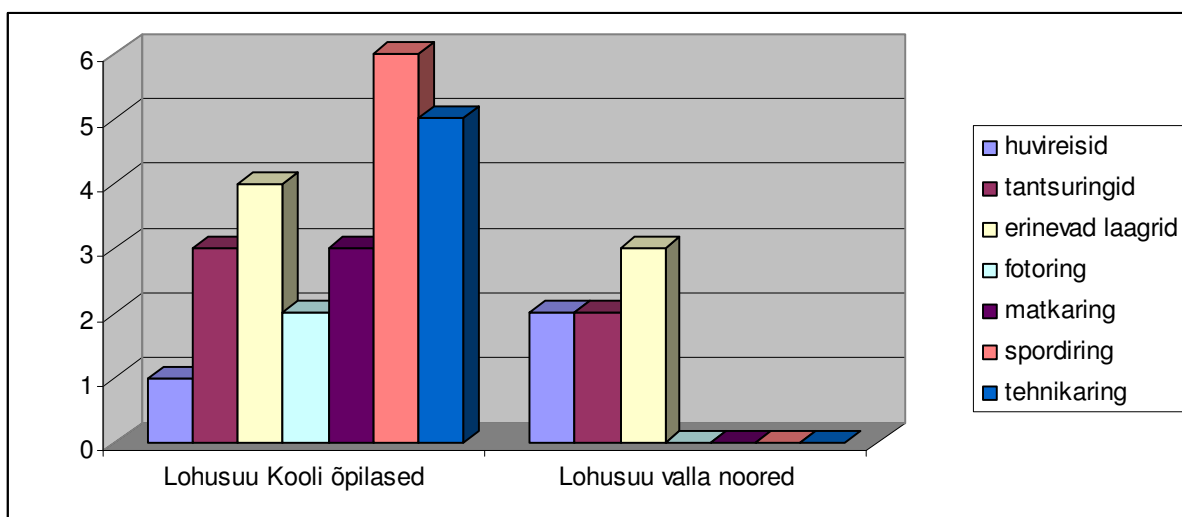

Joonis nr 3. Väljaspool Lohusuu kooli õppivate noorte põhjused, miks ei osaleta huvikeskuse noorsootöös.

Uuringutulemuste põhjal selgus, et noortest kes vastasid küsimustikule, 61,3% (vastanuid 19) oleksid huvitatud huvikeskuses olemisest ja tegutsemisest ka nädalavahetustel, kuid näevad probleemina oma elukoha kaugust alevikust ning transpordi mitte kasutamise võimalust. Sellest 61,3%st vene noori on vaid 3,3%, mis on väga madal näitaja. Vastanud vene noored ei kasuta üldse huvikeskuses pakutavate teenuste võimalusi ning põhjuseks tuuakse ebahuvi huvikeskuses toimuva vastu ja ometi on huvikeskus just vaba aja sisustamiseks loodud. Kuigi huvikeskuse töötajad probleeme ei näe (fookusgrupi intervjuu), siis nendest vastustest mida noored andsid võib järeldada, et huvikeskuse töös on probleeme, mida ehk näha ei taheta. Kuigi noored toovad välja probleemina oma elukoha kauguse ja transpordi puudumise siis kunagi ei ole ületamatuid raskusi, iseasi on kas seda teha tahetakse.

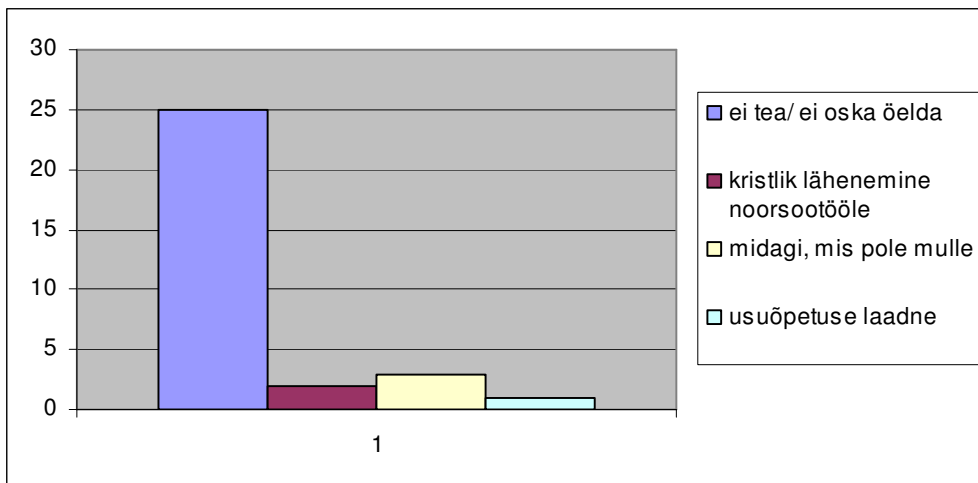
Küsimusele kas osalete mõnes huvikeskuse poolt pakutavas ringides, vastas jaatavalt vaid 6 respondenti (19,4%) ja nendest kõik õpivad Lohusuu koolis. Teenuste mitmekesistamist

huvikeskusele soovivad vastanutest 21 respondenti ehk 67,7%, samas tõdesid noored, et teenustest millest nad huvitatud oleks, siis seda ei suudaks huvikeskus neile pakkuda. Kahjuks ei tulnud uurimusest välja, mis põhjusel. Noored oleksid huvitatud huvireisidest, laagritest, tantsuringidest, fotoringist, matkaringist, spordiringist ning tehnikaringist (vt joonist nr 4).

Joonis nr 4. Millistest erinevatest ringidest oleks noored huvitatud.

Noored ei ole kokku puutunud kristliku noorsootööga (vt joonist nr 5) ning vastuseid küsimusele, mis on kristlik noorsootöö vastasid 80,6% „ei tea“ (vastanuid 25), autor liigitas siia alla ka vastused „ei oska öelda“; kristlik lähenemine noorsootööle 6,5% (vastanuid 2); et see on midagi, mis pole neile 9,7% (vastanuid 3) ning üks vastanutest arvas, et see on nagu usuõpetus (3,2%). Sellest võib järeldada, et kristlik noorsootöö Lohusuu vallas on puudulik. Arvatavasti ei ole tehtud teavitustööd, et mida endast kujutab kristlik noorsootöö ning järelkult puuduvad ka inimesed kes sellega tegeleksid.

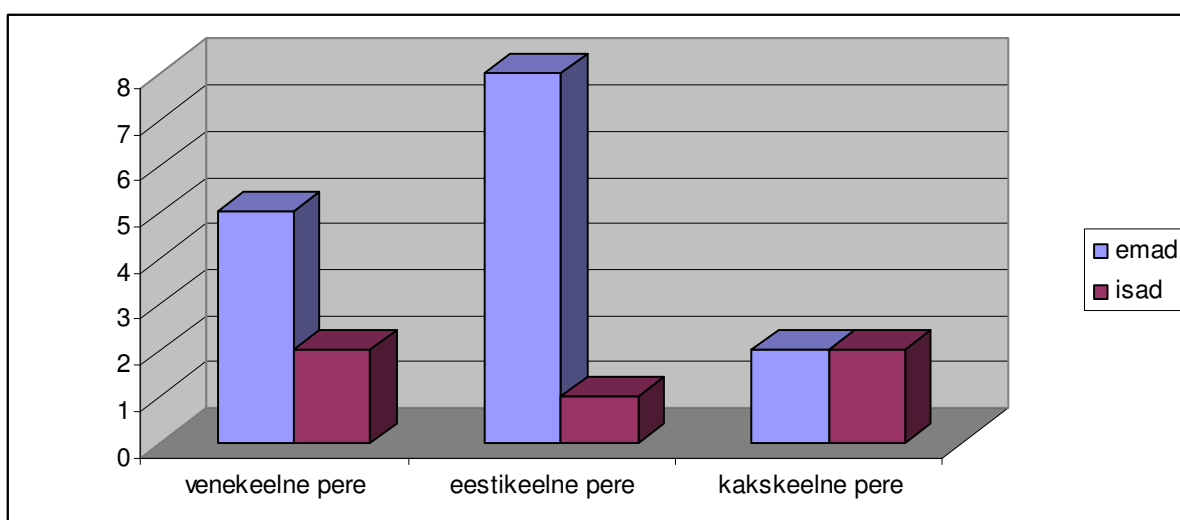
Joonis nr 5. Noored kristlikust noorsootööst.

Noored, vastavalt sellele, et nad ei ole kristliku noorsootööga kokku puutunud ega ka tea mis see on, vastasid ka erinevalt küsimusele kas Lohusuu huvikeskuses peaks olema kristliku noorsootöö vorm? Jällegi liigitas autor kokku vastused ei tea ning ei oska öelda. Ei tea/ei oska öelda vastas 67,7% vastanutest (21 respondenti); kui noored tahavad, siis kindlasti 16,1% (5 respondenti); ei peaks olema 9,7% (5 respondenti) – autor liigitas siia alla ka selgituse, et kuna lapsed on kergesti mõjutatavad. Viimasest vastusest võiks välja lugeda, et kristlikku noorsootööd võetakse kui noortele usu pealesurumist.

Esmapilgul uurimistulemusi võrreldes ja kaaludes võiks järeldada, et noored on huvikeskuse tööga rahul, kuid süüvides vastustesse siis võib välja tuua, et siiski noorte ootusi huvikeskuse tegevus ei täida, ikka jääb kusagilt midagi puudu. Noored soovivad huvikeskuse tegemistest osa saada ka nädalavahetustel ja kuigi huvikeskus on mõeldud kõigile valla noortele (toetudes siis noorsootöö seadusele, et noor on 7-26) siis tendents näitab seda, et pigem käivad seal Lohusuu kooli õpilased kuna neile on see kõige kättesaadavam. Fookusgrupi intervjuul toodi välja, et ühe kahe või kolme lapse pärast nädalavahetusel huvikeskust lahti hoida ei ole majanduslikult otstarbekas.

3.2. Lapsevanemate seas läbiviidud uuringu tulemused

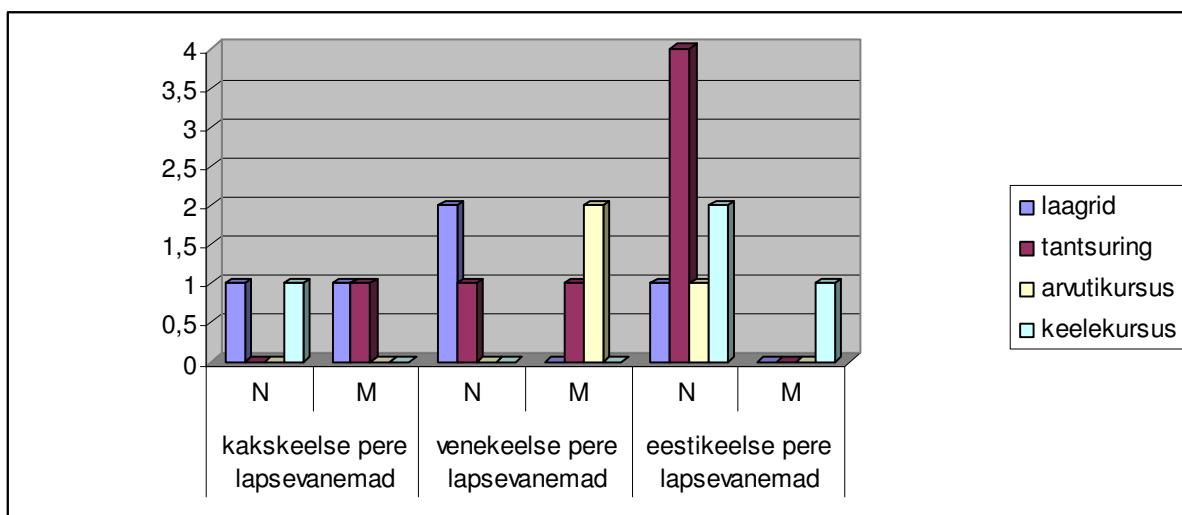
40 lapsevanemale saadeti läbi elektronposti küsimustiku internetiaadress. Vastuseid laekus tagasi 20 (50%). Venekeelt kõnelevaid lapsevanemaid respondentide seas oli 10 (50%). Pigem olid vastajateks emad (75% - vastanuid 15), kui isad (25% - vastanuid 5) (vt joonist nr 6). Lapsevanemate arvates täidab valla noorsootöös põhilist rolli, kuna on ainus noortele mõeldud asutus, kus antakse noortele võimalus osaleda avatud noorsootöös, mille eesmärk on pakkuda noorele vabatahtlikkuse alusel osaluse, erinevaid hariduslikke kogemusi andes võimaluse olla aktiivne noor demokraatlikus ühiskonnas.

Joonis nr 6. Vastanud lapsevanemate jaotusskeem soo ja koduse keele järgi.

Kõik vastanud lapsevanemad on teadlikud Lohusuu huvikeskuse olemasolust. Kõik lapsevanemad saavad huvikeskuse tegemistest teada läbi laste (100%). Lapsevanemad hindavad huvikeskuse teenuste kättesaadavust: rahuldavaks 50% (10 respondenti); heaks 25% (5 respondenti) ning ei tea/ei oska öelda 25% (5 respondenti). Lapsevanemad on aga seisukohal, et huvikeskuse pakutavad teenused peaksid olema mitmekesisemad. Suvised laagrid peaks toimuma Lohusuu aleviku territooriumil. Soovitakse, et huvikeskusel oleks pakkuda rohkem ringe, kui vaid 2: loodusring ja käsitööring. Näiteks tantsuring (vt joonis nr 7), kuna huvikeskuse juhataja on lõpetanud Viljandi Kultuuriakadeemia tantsujuhtimise eriala (fookusgrupi intervjuu, 08.03.2010). Siin ühtivad laste ja lapsevanemate seisukohad, et ringe peaks huvikeskus pakkuma

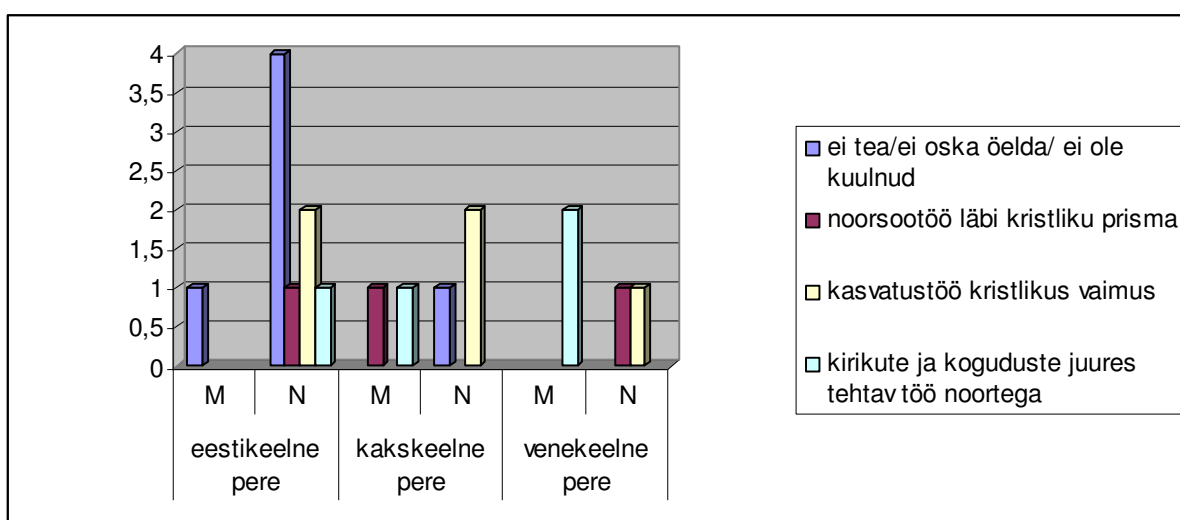
rohkem, kuid huvikeskuse juhataja Ene Mägi sõnul ei ole mõtet teha mõnd ringi vaid ühe-kahe lapse pärast (fookusgrupi intervjuu), kuid vaadates joonist nr 4, kus on kirjas noorte endi poolt kirja pandud arvamused ja soovid erinevate huviringide kohta, siis võib sellest välja lugeda, et need huvid siiski ei piirdu vaid ühe-kahe inimesega. Kindlasti Lohusuu aleviku ja huvikeskuse puhul tuleb arvestada ka seda, et kooliõpilasi on vaid 34 ning vastavalt ka sellele on huviringides käijaid tõepoolest vähe, sest õpilastel on erinevad huvid aga kindlasti on midagi, mida oleks huvitav ka koos teha. Näiteks koolis propageeritakse noorte tuleviku tarbeks projektide kirjutamist, millega usinasti noored ka tegelevad. Mõtlevad välja uusi projekte, ideid mida ellu viia. Eelmisel aastal võitis Lohusuu kool peaauhinna Ettevõtliku Kooli konkursil kogu kooli kategoorias.

Joonis nr 7. Lapsevanemate erinevad ringide soovid Huvikeskuses.

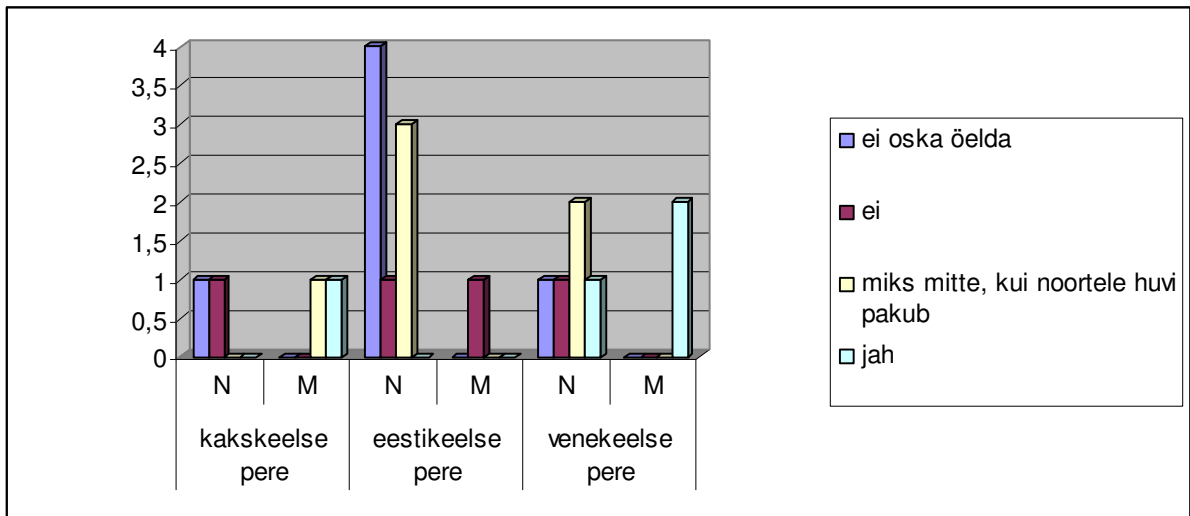
Üldiselt ollakse rahul ka huvikeskuse lahtiolekuaegadega. Märgitakse, et õhtuti võiks huvikeskus kauem lahti olla ning mõnikord ka nädalavahetustel, kuid ei peetud vajalikuks, et igal nädalavahetusel. Ka märgitakse selle küsimuse all ära fakt, et suviti toimub vähe laagreid, kuna suvi puhkuste aeg ning huvikeskuse juhataja puhkab just suvel kui noortel oleks rohkem aega osaleda huvikeskuse pakutavates laagrites, õppepäevadel ning lapsevanemad oleksid nõus ka maksma laagrites osalemise eest ning uuringust selgus, et ka mõnede ringide eest, kui see lapsele huvi pakub. Näiteks märtsi kuust käib koolis igal reedel breiktantsu õpetaja, viies läbi breiktantsu ringi, millest noored on huviga ka osa võtnud.

Lapsevanemad, olles targemad ja kogenumad, oskavad ka teadlikumalt kirjeldada kristlikku noorsootööd. Kui noortest 26 vastas, et nad ei tea/ei oska öelda ja et on nagu usuõpetus, mis teeb 83,9% vastanutest, siis lapsevanemate seas jaguneb protsent natuke võrdsemalt (vt joonis nr 8) ja juuresolevalt jooniselt on näha, et venekeelt kõnelevad lapsevanemad on teadlikumad, mida võiks kujutada endast kristlik noorsootöö. Siit võib järeldada, et vene traditsioonid ja tavad on sügavamalt sisse juurdunud kui eestlastel ning neil on oluline säilitada oma identiteeti mille üks osa on kindlasti religioon.

Joonis nr 8. Mida kujutab endast kristlik noorsootöö? Lapsevanemate vastused.

Lapsevanemate arvates peaks kristlik noorsootöö jääma siiski kirikute ja koguduste juurde ning ei ole vaja seda huvikeskuse töösse lisada. Oli ka lapsevanemate arvamusi, et võiks olla huvikeskuses kristlik noorsootöö ja võib arvata, et nad pidasid silmas just huvikeskuse ruume, kuna eesti kirikul ei ole sooja ruumi, kus saaks noored koguneda. Lapsevanemate vastused, kas huvikeskuses peaks olema kristlik noorsootöö: kristlik noorsootöö peaks siiski toimuma kas kirikute või koguduste juures 40% (8 respondenti), ei ole vajalik huvikeskuses kristliku noorsootöö vormi 25% (5 respondenti), võiks olla küll, kui noored soovi avaldavad 25% (5 respondenti), kindlasti mitte 10% (2 respondenti). Lapsevanemad on pigem positiivselt meelestatud seisukohal kristlikust noorsootööst ning laste osalemisest selles (vt joonis nr 9), mis on hea maa ja võib kanda vilja (Mt 13,8).

Joonis nr 9. Lapsevanemate seisukohad laste osalemisest kristlikus noorsootöös.

Kuigi lapsevanemad on üldiselt huvikeskuse tegemiste toimetamistega rahul, tehti siiski erinevaid ettepanekuid, et huvikeskuse tööd parendada. Huvikeskuses pakutavad teenused peaksid olema mitmekesisemad ja lahtiolekuaegu pikendada ning ühildada need noorte vaba ajaga, mitte koolisoleku ajaga.

3.3. Fookusgrupi intervjuu tulemused

Fookusgrupi intervjuu toimus 08.märtsil 2010. Fookusgrupi intervjuus osalesid huvikeskuse juhataja-projektijuht Ene Mägi, valla sotsiaalnõunik Piret Tomson, ringijuht Külli Oja ja endine kauaaegne ringijuht Maie Soosalu. Külli Oja viib läbi loodusringi juba viimased kolm aastat.

Huvikeskuse roll Lohusuu valla noorsootöös.

Selle küsimuse juures olid kõik fookusgrupis osalejad ühel nõul, et huvikeskus on noortele vaba aja veetmise koht, kus nad saavad kuulata muusikat, mängida piljardit, vaadata televiisorit, osaleda ringide töös, pakkuda välja huvitavaid tegevusi kohapeal, kirjutada ühiselt projekte, meisterdada, vaadata videofilme, teha ise üritusi, lugeda ajalehti ja ajakirju. Piret Tomsoni sõnul on Lohusuu huvikeskus täitnud oma eesmärgi, mille nimel ta üldse sa 11 aastat tagasi ellu kutsutud. Huvikeskus mängib suurt rolli, pakkudes valla noortele võimalust osaleda avatud noorsootöös Lohusuu vallas. Oluliseks peeti ka seda, et noored ei ole järelvalveta. Koht kus noor saab tegeleda oma huvialaga.

Venekeelse noorsootöö korraldus huvikeskuses.

Ene Mägi – huvikeskust saavad külastada kõik, sõltumata rahvusest ja majanduslikust olukorrast. Noored suhtlevad mõlemas keeles ning mõlemale poolele kasulik. Põhikeeleks on siiski eesti keel kuna riigikeeleks on eesti keel ja ei pea oluliseks eraldi venekeelset noorsootööd arendama hakata. Vene õpilased peavad oskama, õppima ja valdama eesti keelt. Piret Tomson tõi välja, et huvikeskuse eesmärgiks ei ole kunagi olnudki venekeelse huvitegevuse korraldamine, pigem integreerimine – mõlema keele tava, traditsioonide valdamine, üksteise mõistmine ja heatahtlik suhtumine erinevatesse rahvastesse arvestades nende eripärasid. Pole vajalikuks peetudki rühmitada rahvustesse. Huvikeskuse algusaastail oli palju projekte, et integreerida vene lapsi eesti ühiskonda ja vastupidi, et ka eesti laps saaks aru vene rahvakommete eripäradest ja oskaks neid austada. Huvikeskuse eesmärgiks on elada kõrvuti sõbralikult üksteisemõistmises.

Probleemid noorsootöös?

Siin läksid fookusgrupi arvamused lahku. Maie Soosalu tõi välja, et põhiliseks sihtgrupiks on kooliõpilased, väljastpoolt ei käi kedagi, millele Ene Mägi vastu vaidles, tuues näite, et suvisel

ajal on pea kõikjalt Ida-Virumaalt noorsootöös osalevaid noori, kes on külas vanavanematel. Toodi ka välja, et kõik tingimused on loodud, et noored saaksid koos käia ja oma vaba aega sisustada ja kui noored seda võimalust ei kasuta, siis on see nende endi probleem. Autor tooks siia kõrvale noorte vastused (vt joonis nr 3), kus tuuakse mitteosalemise põhjusteks ebahuvitavad ringid, ebasobiv huvikeskuse lahtioleku aeg. Sellest võiks järeldada, et huvikeskus on liigselt üksluine või liialt spetsialiseerunud ühele kindlale suunale, noored aga tahavad rohkem valikuvõimalusi. Selliseid võimalusi ehk annab 15 km kaugusel asuv Mustvee kunstide kool, kus saab õppida nii joonistama ning muusika eriala. Ühe probleemina nähti veel vähest huvikeskuse külastust ning palju õpilasi õpib väljaspool Lohusuu ja neil ei ole aega, et käia huvikeskuses. Õhtul koju jõudes ollakse väsinud ning järgmiseks päevaks peab ka õppima. Autor kõrvutab siia huvikeskuse lahtioleku ajad: T – R 10.00 – 16.00. Noortele ei antagi osaluse võimalust, kuna huvikeskus suletakse küllaltki varajasel kellaaajal, siis kui noortel on vaba aega. Piret Tomson tõi veel eraldi välja, et mitte Lohusuu vallas ei ole noori vähe vaid koolis on vähe õpilasi. Praeguseks on Lohusuu koolis 1/3 lastest kui võrrelda 11 aasta taguse ajaga, kui huvikeskus loodi. Sellest võiks välja lugeda, et ainus probleem Lohusuu valla noorsootöös on noorte passiivsus. Ümariku & Loogma (2005: 18) uurimust lugedes tekib küsimus, kas tõesti rohkemate probleemidega kokku ei puututa, mida Ümarik & Loogma oma uurimistöös välja tõid.

Kristlik noorsootöö

Oldi üksmeelel, et kristliku noorsootöö üks valdkondi on piiblikoolid, piiblitunnid ja kristlikud laagrid kirikute juures. Töö peaks olema koguduste juures. Noortele kindlasti vabatahtlik ja oluline, et saavad osaleda kõik, kes perekondlikust taustast olenevalt tähtsustavad. Toodi välja, et kristliku noorsootööga tegelevad oma ala tundvad ja kogenud inimesed. Eestis olemas ka organisatsioonid, nõukogud ja asutused, mis tegelevad kristliku noorsootöö juhtimisega usu valdkondades.

Kas ja kuidas oleks mõeldav kristlik noorsootöö Lohusuu vallas?

Fookusgrupp oli üksmeelel, et kui selleks on olemas noored ja lapsed, kes seda soovivad, siis ei nähta selles probleemi. Rõhutati aga pidevalt, et soov selleks peab siiski tulema vanematelt. Rahastamine oleks võimalik kuna Lohusuu vallas on kinnitatud määrus MTÜde projektide rahastamise jaoks.

Huvikeskuses kristlik noorsootöö, kas võimalik?

Arvamused erinesid selle küsimuse juures. Huvikeskuse juhataja nägi selles justkui jõulist noorte värbamist kristlikkusse noorsootöösse. Ei poolda noortega manipuleerimist ja mõjutada nende edasist käekäiku. Näeb siiski koguduste juures kristliku noorsootöö toimimist. Usu poole suunamised peaksid siiski toimuma perekonnas. E. Mägi, tuginedes oma kogemustele, ütles, et tegeletakse küll kristliku noorsootööga noortekeskustes, kuid need on rohkem suurtes linnades, kus on omaette välja kujundatud tuba nende jaoks mille noored on ise sisustanud – näiteks Narva kristlik noortekeskus. Piret Tomson oli seda meelt, et kui kirik seda ise soovib, siis ruumide rent ja kasutamine on vastavalt kokkuleppele ja hinnakirjale, mille Lohusuu vallavalitsus on kinnitanud. K. Oja arvates on huvikeskuse väikestes ruumides kitsas, tegelemaks kristliku noorsootööga.

Fookusgrupi intervjuust ilmnes, et huvikeskus täidab väga tähtsat rolli Lohusuu valla noorsootöös, kuna on ainus asutus, mis pakub noortele vaba aja veetmise võimalust järelevalve all. Probleemina nähakse kooliõpilaste vähesust. Kristlik noorsootöö fookusgrupis osalejate meelest võiks jääda siiski koguduste juurde, vaid Piret Tomson oli arvamusel, et kui kirik soovib ruume rentida, siis selles vallapoolset takistust ei nähta. Intervjueeritavad olid ühel meelel, et vägivaldset ja sunniviisilist kristlikku noorsootööd viljelema ei peaks.

Kokkuvõte

Lohusuu valla huvikeskus tegutseb avatud noortekeskuse põhimõttel juba 11 aastat, pakkudes noortele erinevaid vaba aja veetmise võimalusi kohapeal, laagrites ja ekskursioonidel jne.

Antud lõputöö eesmärgiks on uurida kas huvikeskuses tegutsevad ringid vastavad noorte ja lapsevanemate ootustele ning kas vastavad noorte vajadustele. Kas noored ja nende vanemad ja huvikeskuse töötajad on teadlikud kristlikust noorsootööst, mida see endast kujutab ja kas huvikeskuse ruumides oleks mõeldav taolise noorsootöö vormi läbiviimine ning kas noored ja nende lapsevanemad oleksid huvitatud kristlikust noorsootööst ning noored selles osalemast. Kuidas saavad noorsootööst osa noored, kes ei ela Lohusuu alevikus. Lõputöös püüab autor selgitada, millises seisus on noorsootöö Lohusuu vallas ja kui aktiivselt võtavad noored osa avatud noorsootööst. Uurimusest selgus, et:

- üldiselt on noored ja lapsevanemad rahul huvikeskuses pakutavate teenustega;
- ringe võiks olla rohkem kui kaks ja huvitavamad;
- avatud noorsootööst võtab osa 45,1% vastanud noortest;
- noored ja nende vanemad oleksid huvitatud huvikeskuse pikemast lahtiolekuajast ja seda mitte tundide ajal ning võimalust osaleda avatud noorsootöös ka nädalavahetusel;
- noored üldjuhul ei tea, mida kujutab endast kristlik noorsootöö;
- kokkupuute puudumisel kristliku noorsootööga ei oska nad ka vastata, kas tahaksid osaleda sellises noorsootöö vormis;
- takistav probleem võtmaks osa huvikeskuse tegevusest ja ringidest on transport;
- lapsevanemate ainsaks allikaks huvikeskuse tegemistest on lapsed;
- lapsevanemad on üldjuhul teadlikud kristlikust noorsootööst, kuid leiavad, et see peaks olema siiski vastava koguduse/kiriku juures, mitte huvikeskuses;
- kristlik noorsootöö on lapsevanemate poolt pigem tervitatav, kui taunitav;
- huvikeskuse ülesandeks integreerida vene ja eesti noori – venekeelne noorsootöö pole kunagi olnud prioriteediks;
- fookusgrupi intervjuust selgus, et põhiliseks sihtgrupiks on siiski Lohusuu kooli õpilased ning arvestades lahtiolekuageasid, siis mujal koolis õppijatele ei antagi võimalust huvikeskuse tegevuses osaleda;

- fookusgrupi liikmed nägid kristlikus noorsootöös noorte sunniviisilist värbamist usuellu, pidevalt rõhutades, et soov peab tulema vanematelt.

Uurimustööle tuginedes toob autor välja järgmised põhilised soovitusel:

- Huvikeskus peaks püüdlema mitmekülgsema huvitegevuse poole.
- Lahtiolekuajad ühildama noorte vaba ajaga ja transpordi probleemi lahendamal koostöös Lohusuu vallavalitsusega.
- Oma tööst andma vanematele parema ülevaate infovoldikute ning isegi oma kodulehe loomisega.
- Kristlik noorsootöö on valdkond, milles peab tegema teavitustööd ja kui huvilisi on, kes tahaksid kristlikust noorsootööst osa võtta, siis kirik peab ka leidma sinna noorsootöötaja, kes sellega tegeleb.

Edaspidi oleks kindlasti oluline uurida Lohusuu vallas noorsootööd, et kas käesolevast uuringust oli huvikeskuse töö parendamisel abi, kas nõuanded on läinud asja ette ning põhjalikumalt uurima ka kristliku noorsootöö võimalikkust Lohusuu vallas.

Kasutatud kirjandus

Altosaar, K. (2007) *Head näited avatud noorsootööst*. Tartu Linnavalitsuse noorsooteenistus, Tartu

Bjørkøe J. A. (2009). *Starting from the Heart*. Kofoed's School publications, Copenhagen

Collingwood, J. & Collingwood, M. (1990) *Hannah More*, Lion Oxford.

Haridus- ja teadusministeerium (2006). *Noorsootöö strateegia 2006-2013*. Tartu

Euroopa Komisjoni Noortepoliitika Valge raamat. (2001). Euroopa Komisjon. Brüssel

Eesti noorsootöö kontseptsioon (2001). Haridusministeerium. Tallinn

Kask, S. (2007) *Noorsootöö ja selle korraldus Eesti kogudustes*. Magistritöö, Tallinn

Lohusuu Vallavolikogu määrus nr 4.

Talur, P. (2007). Noorsootöö kvaliteedihindamine – kas okkiline tee? *Noortest ja noorusest täna*. Tallinn: 81

Noorsootöö kutseala kirjeldus (2002). Haridusministeerium

Piibel (1989). Soome piibliselts. Soome

Reitav, U. & Krussell, S. (2008) *Noorsootöö rahastamine kohalikes omavalitsustes*. Eesti Noorsooühenduste Liit, Tallinn

Krueger R. A. & Casey M. A. (2000). *Focus Groups. A Practical Guide fo Applied Research*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Vahermägi, M. (2007). Noortetööst Y-põlvkonna taustal. *Kristlik kasvatus* 2007, 1: 25

Ümarik, M. & Loogma, K. (2005) *Eesti noorsootöötajate professionaalne taust. Noorsootöölase koolituse valdkonna uuringu raport*. Tallinn

Internetimaterjalid:

ANK kodulehekülg.

http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:owT3Su_DadcJ:www.ank.ee/failid/koolitus/ank/ank_pohimoisted.doc+avatud+noorsoot%C3%B6%C3%B6&cd=1&hl=et&ct=clnk&gl=ee – 19. mai 2010

Lohusuu vallavalitsuse kodulehekülg <http://www.lohusuuvv.aru.ee/> - 14. aprill 2010

EELK laste ja noorsootöö ühenduse kodulehekülg <http://www.eelk.ee/lny/> - 19. mai 2010

NNKÜ ja NMKÜ kodulehekülg
http://www.ymca.ee/moodul.php?moodul=CMS&Komponent=Lehed&id=62&sm_id=204 – 12. mai 2010

Eesti statistikaameti kodulehekülg
http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/varval.asp?ma=RV0241&ti=RAHVASTIK+SOO%2C+VANUSE+JA+HALDUS%DCKSUSE+V%D5I+ASUSTUS%DCKSUSE+LIIGI+J%C4RGI%2C+1%2E+JAANUAR&path=../Database/Rahvastik/01Rahvastikunaitajad_ja_koosseis/04Rahvaarv_ja_rahvastiku_koosseis/&lang=2 – 20.05.2010

Avaldamata allikad

Intervjuu Lohusuu rannakultuuri seltsi esimehe Vaheriga 13. jaanuar 2010. Materjalid asuvad Marju Altmäe valduses.

Intervjuu Logovesti esimehe ja veneküla külavanemaga Natalja Tumanovaga 14. jaanuar 2010. Materjalid asuvad Marju Altmäe valduses.

Marju Altmäe 2010, Fookusgrupi intervjuu (lindistus). Materjalid asuvad Marju Altmäe valduses.

LISA 1 – ankeet noorele.

Olen Marju Altmäe, Tartu Teoloogia Akadeemia IV kursuse tudeng. Uurin Lohusuu valla noorsootööd ning seda läbi huvikeskuse. Oleksin tänulik, kui leiaksite natuke aega, et vastata küsimustele. Küsimustik on anonüümne.

Poiss: Tüdruk:

Vanus:

Kodune keel:

Kus koolis õpite?.....

Kas osalete huvitegevuses (käite mõnes ringis, trennis, osalete noorsooorganisatsiooni tegevuses vms)?.....

.....
.....

Kas osalete mõnes Lohusuu huvikeskuse pakutavast ringist või ringidest? Kui jah, siis selgitage ja kui ei siis selgitage!.....

.....
.....

Kuidas hindate Lohusuu huvikeskuse teenuste kättesaadavust?.....

.....
.....

Kas olete rahul huvikeskuse lahtiolekuaegadega? Selgitage.....

.....
.....

Kuidas hindate Lohusuu huvikeskuse poolt pakutavate teenuste mitmekesisust?.....

.....
.....

Kuidas hindate huvikeskuse poolt pakutavate teenuste vastavust Lohusuu valla laste ja noorte vajadustele? Selgitage palun. ....

.....
.....

Milliseid teenuseid/ringe võiks huvikeskus veel pakkuda? Selgitage palun.....

.....

Millist rolli kannab huvikeskus aleviku noorsootöös praegu? .....

.....

Millist rolli võiks huvikeskus aleviku noorsootöös kanda?.....

.....

Kas osaleksite huvikeskuse ringides ka nädalavahetustel? Seletage.....

.....

Kas sooviksite veel midagi lisada?.....

.....

Täna vastamast ☺

LISA 2 – küsimustik lapsevanemale.

Tere! Olen Marju Altmäe, Tartu Teoloogia Akadeemia IV kursuse kristliku noorsootöö tudeng ning uurin Lohusuu valla noorsootööd. Oleksin väga tänulik, kui leiaksite paarkümmend minutit aega, et täita anonüümne küsimustik.

Sugu

Kas olete teadlik Lohusuu huvikeskuse olemasolust?.....

.....

Kas teate, milliseid teenuseid pakub huvikeskus noortele?.....

.....

Kas ja kuidas on info Teile kättesaadav?.....

.....

Kas Teie laps(ed) osaleb(vad) mõnes huvikeskuse pakutavatest ringidest?.....

.....

Kuidas hindate Lohusuu huvikeskuse teenuste kättesaadavust?.....

.....

Kas olete rahul huvikeskuses pakutavate ringidega?.....

.....

Kuidas hindate huvikeskuse poolt pakutavate teenuste mitmekesisust?.....

.....

.....

Kuidas hindate huvikeskuse poolt pakutavate teenuste vastavust Lohusuu valla laste ja noorte vajadustele?.....

.....

Milliseid teenuseid ootate veel huvikeskuselt?.....

.....

Kas olete rahul huvikeskuse lahtiolekuaegadega ehk kättesaadavusega?.....

.....

.....

Kas oleksite nõus ka maksma mõne huvikeskuse poolt pakutava teenuse eest? .....

.....
.....

Kas huvikeskus võiks olla avatud noortele ka nädalavahetustel? .....

.....

Millist rolli võiks Lohusuu huvikeskus aleviku noorsootöös kanda?.....

.....

.....

Mis on Teie arvates kristlik noorsootöö? .....

.....

Kas noortekeskuses võiks olla kristlik noorsootöö? .....

Kas Te sooviksite, et Teie laps(ed) osaleks(id) kristlikus noorsoo tegevuses? .....

.....

Kas sooviksite veel midagi lisada?.....

.....

.....

LISA 3 – küsimustik noorele vene keeles.

Я Марью Алтмяэ, студентка четвертого курса отделения работы с молодежью Тартуской Теологической Академии. Исследую работу с молодежью, проводящуюся в Лохусууском центре по интересам (далее: Центр). Я была бы Вам очень признательна, если бы Вы нашли время ответить на несколько вопросов. Опрос проводится анонимно.

Пол

Возраст

Язык общения дома Где Вы учитесь?.....

Участвуете ли Вы в деятельности по интересам (посещение кружков, тренировок и т.д.)?

.....
.....

Принимаете ли Вы участие в кружке или кружках, организованных Центром?.....

.....
.....

Довольны ли вы услугами, предлагаемыми Центром?.....

.....
.....

Довольны ли Вы временем работы Центра? .....

.....
.....

Как оцениваете разнообразие услуг, предлагаемых Центром?.....

.....
.....

Какие еще услуги/кружки Центр мог бы предложить? Пожалуйста, объясните.....

.....
.....

Какую роль сейчас играет Центр в организации работы с молодежью Лохусууской волости?.....

.....
.....

Какую роль Центр мог бы играть в организации работы с молодежью Лохусууской волости? .....

.....
.....

Участвуете ли Вы в кружках, организованных Центром, в выходные дни? Пожалуйста, объясните.....

.....
Что значит в Вашем понимании „христианская работа с молодежью“? .....

.....
Должна ли в Центре проводиться христианская работа с молодежью?.....

.....
Хотите ли Вы еще что-нибудь добавить?.....

.....
.....
.....

LISA 4 – küsimustik lapsevanemale – vene keeles.

Пол

Знаете ли Вы о существовании Центра?.....

.....

Знаете ли Вы, какие услуги предлагает Центр?.....

.....

Из каких источников Вы получаете информацию о работе Центра?.....

.....

.....

Участвует ли Ваш ребенок в кружках, организованных Центром? В каких? Если „нет“, то почему?.....

.....

Как оцениваете доступность услуг Центра?.....

.....

Довольны ли Вы кружками?.....

.....

Как оцениваете разнообразие услуг, предлагаемых Центром?.....

.....

Отвечает ли работа Центра нуждам молодежи и детей Лохусууской волости?.....

.....

Какие еще услуги Центр мог бы предлагать на Ваш взгляд?.....

.....

Довольны ли Вы временем работы Центра?.....

.....

Есть ли связанные с этим сложности, например, транспорт? .....

.....

Согласны были бы Вы оплачивать некоторые услуги Центра? .....

.....

Мог ли бы Центр быть открыт для молодежи и в выходные дни?.....

.....

Какую роль Центр мог бы играть в организации работы с молодежью волости?.....

.....

Что значит в Вашем понимании „христианская работа с молодежью“?.....

.....

Должна ли в Центре проводиться христианская работа с молодежью?.....

.....

Хотели бы Вы, что Ваши дети участвовали в христианской молодежной деятельности?.....

.....

Хотите ли Вы еще что-нибудь добавить?.....

.....

LISA 5 – fookusgrupi intervjuu.

Millist rolli kannab huvikeskus Lohusuu valla noorsootöös?

Kas ja kuidas on huvikeskuses käsitletud venekeelset noorsootööd?

Milliste probleemidega puututakse oma töös kokku?

Mis on kristlik noorsootöö?

Kas ja kuidas oleks võimalik kristlik noorsootöö Lohusuu vallas?

Kas ja kuidas oleks võimalik kristlik noorsootöö huvikeskuses?

Going up!

YMCA

Risttee

Põltsamaa kogudus teeb noortega tööd.